

24/28
Förslag
till utdikning av mark tillhörande

Söderby-Broby torrlägningsföretag
i Norrsunda och Husby-Arlinghundra socknar
och Stockholms län

Upprättat år 1927 av

Nils Risberg.
Statens Lantbruksingenjör.

1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6
1	2	3	4	5	6

Wastnadsfördelningstängd

Fastighet	Registernummer	Ägarens namn
Benstocken	1 ⁴ 2 ⁴	
eller Storkärrat	1 ⁴	H. A. Andersson
Benstocken	1 ² 2 ²	
eller Storkärrat	1 ²	V. F. Pedergren
alla Benstocken		A. Wahlström
alla Stammaören		Kungl. Domänstyrelsen
Tomta	1 ¹	A. Ekblund
Måby	2 ¹	Klara Andersson
"	1 ¹	E. G. Andersson
Broby	1 ² 3 ¹	Elsa Bagge.
Söderby		E. J. Blom.

Summa

Ställe	Ej såbände	Värde före förtaget		Värde efter förtaget		Förbättrings värde		Deltager i kostnaden			
		kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	med pro-cent	för gör-ningens med	för för-rättningens med	
	1	2248	-	2969	60	721	60	5.30	707	55	35 19
	1	2840	80	4664	80	1824	-	13.39	1787	56	88 90
	1	829	60	1260	80	431	20	3.17	423	20	21 05
	1	1587	60	2855	20	1267	60	9.31	1243	88	61 81
	1	196	80	328	-	131	20	0.96	128	16	6 37
	1	2586	80	5337	80	2751	-	20.20	2696	70	134 12
	1	568	80	1425	60	856	80	6.29	839	72	41 76
	1	1144	80	4602	40	3457	60	25.39	3389	57	168 58
	1	1623	20	3800	80	2177	60	15.99	2134	66	106 17

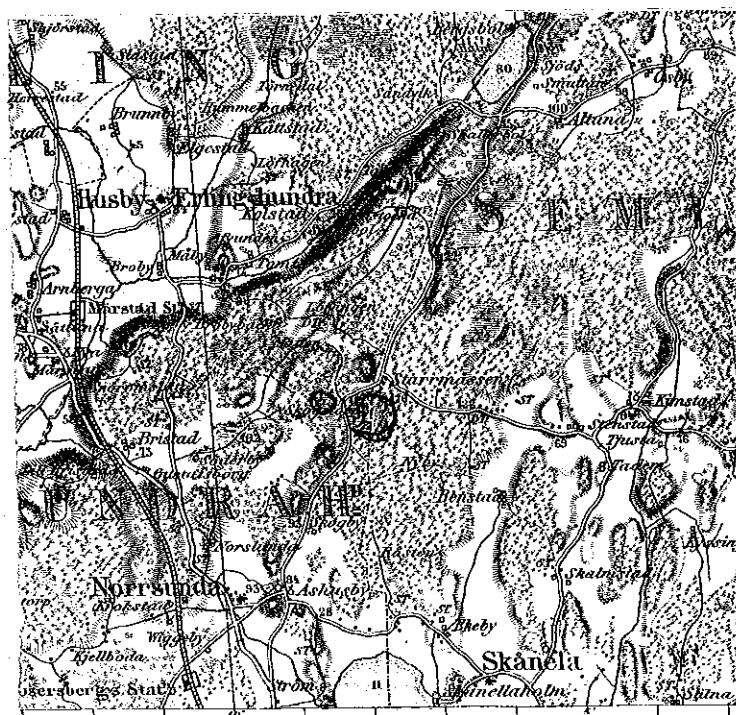
13.626 40 27.245 - 13.618 60 100.00 13.350 - 663 95

All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den lättnad, som vinner genom avdelningen uppkommande jordförbättring

Broby den 24 maj 1927
O. W. Persberg

Statens Lantbrukingenjör

J. V. Andersson. W. Andersson.
Biträdande gods män.

U t l ä t t a n d e.

Synofilmens utlåtande rörande utdikning av mark tillhörande Söderby i Norrsunda socken samt Broby, Måby, Tenta, Lilla Benstocken m. fl. i Husby-Ärlinghundra socken och Stockholms län, av-givet vid synoförrättning enligt vattenlagen år 1927.

Beskr.

Utdikningsområdet är beläget omkring 2.5 km. sydöst om Husby-Ärlinghundra kyrka och sträcker sig i nord-öst sydvästlig riktning. Vid 80+60 inkommer avloppet från Starnossen. Längst nedanför detta företas förenar sig avloppet med avloppet från Helmsjön och fortsätter sedan förbi Tenta, Måby och Broby. Broby socker inkommer från norr om del större avloppsdikey, varefter avloppet omkring 1 km. söder om Södra järnvägsstation kommer till Skatens järnvägs banvall som landvägen Stockholm-Uppsala och utmynnar omkring 3 km. längre ned i Sällaren. Bifogade "varsitelskarta" har detsamma markerats med gul färg. Det utgöres av delvis odlad jord och delvis ej odlad jord och omfattar sammanlagt

en areal av 42. 43 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör Norrströms vattensystem samt enligt Kungl. Kungörelsen den 13 april 1922 med Nr 61 be-
tecknade nederbördsområde.

Förordnande.

Genom Kungl. Maj:ts Befallningshavandes resolution av den 4 december 1920 förordnades undertecknad att handlägga förenämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till förrättningsökandenas vid undersökningen och vid sammanträden i Huset framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Söderby-Broby torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har nå-

got sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikeets längd.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. Som vattenskadad har all den mark betraktats, som innehar ett höjdåtgång lägre än 1,2 meter över nuvarande medelvattenytan vid närmaste punkt i avloppsdike dit vatten kan ledas, med tillägg för fall för längre från avloppet belägen mark. För områdets avdikning föreslås ett huvudavlopp å kartan betecknat med A-B-C och har detsamma jämväl markerats med tvenne jämnloppande röda linier.

Vattenmängd, lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet har beräknats till 9.2 km.²

Med hänsyn till att nederbördsområdet till större delen utgöres av skogsmark har maximi nederbörden beräknats till 100 sekl. pr. km.² och medelvattenmängden till 10 sekl. pr. km.²

Maximivattenmängden skulle sålunda bli 0.92 m³/sek. och medelvattenmängden 0.09 m³/sek.

För sträckan A-B föreslås följande dimensioner:

Bottenlutning 0.5:1000.

Bottenbredd 0.5 meter.

Sidolutning 1:1.5.

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 1.0 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0.35 meter.

För sträckan B-C har nederbördsområdet beräknats till 2.9 km^2 . Med hänsyn till nederbördsområdets beskaffenhet har maximivattenmängden även för denna del beräknats till 100 sekl. pr. km^2 och medelvattenmängden till 10 sekl. pr. km^2 . Maximivattenmängden skulle sålunda bli $0.29 \text{ m}^3/\text{sek.}$ och medelvattenmängden $0.03 \text{ m}^3/\text{sek.}$ För denna sträcka föreslås följande dimensioner:

Bottenlutning 0.5:1000.

20.3
25.20
23.34
4

Bottenbredd 0.3 meter.

Sidolutning 1:1.5.

Med dessa dimensioner beräknas flodvattenmängden kunna avbördas vid ett vattendjup av 0.70 meter och medelvattenmängden vid ett vattendjup av 0.25 meter.

Avloppets djup har föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så vitt

möjligt fullständig torrläggning av sökandenas i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen är avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningsspållarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinjen vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgår i övrigt av de upprättade sektionerna, samt av grävningstabellen.

Arbetets utförande.

Företaget skall om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överenskommelse med det nu framlagda förslaget såväl med hänsyn till plan som profilritningen och skall vara påbörjat senast den 1 juli 1928 ~~efter~~ ~~det denna förrättning vunnit laga kraft~~ samt vara fullbordat senast innan den 1 november 1928. Har företaget icke bragts till slut inom nyss nämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Vasterbygds vattendomstol före nämnda tids utgång

anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Jämlikt 7 kap. 61 § vattenlagen skall för handhavandet av med företaget förenade angelägenheter utses en styrelse, vilken enligt beslut skall bestå av 3 ledamöter och en suppleant.

Val av styrelse skall anmälas till Konungens Befallningshavande, sker ändring i styrelsens sammansättning, skall styrelsen ofördröjligen göra anmälan därom till Konungens Befallningshavande. Jämlikt 3 kap. 21 § vattenlagen är styrelseledamot ansvarig för sina åtgärden.

Innan anmälan om styrelseval gjorts hos Konungens Befallningshavande må ej arbete å annans mark verkställas eller åtgärd till förfång för annan vidtagas.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avloppets

kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp. Jordvallarna får ej läggas med brantare sidolutning å den mot diket vända sidan än 1:1.

Broar.

Företagets utförande medför ombyggnad av 8 st. Ägovägsbroar, 1. st. bro för enskild utfartsväg samt ombyggnad av 1 landsvägsbro.

Ägovägsbroarne skola ombyggas på torrlägningsföretagets bekostnad på sätt särskilda förslagsritningar utvisa.

Då bron för den enskilda utfartsvägen har funnits före den 1 januari 1921 skall dess ombyggnad bekostas av torrlägningsföretaget och då vederbörande broägare ej önska utföra arbetet skall ombyggnaden även verkställas av torrlägningsföretaget. Bron skall ombyggas på sätt upprättad förslagsritning utvisar.

Den av företaget berörda landsvägsbron har funnits före den 1 januari 1880 varför brons ombyggnad skall be-

kostas av torrlägningsföretaget. Ordföranden i Ärlinghundra väghållningsdistrikt har vid sammanträdet förklarat, att vägstyrelsen ombesörjer arbetets utförande mot bidrag från torrlägningsföretaget med skäligt belopp. Efter överläggning med vägstyrelsens ordförande hava synemännen beslutat, att torrlägningsföretaget skall till vägstyrelsen erlägga ett belopp av 500.- kronor sedan bron blivit utförd enligt närslutna förslagsritning samt vederbörligt avsynad. Vägstyrelsens arbete skall senast påbörjas så snart dikningsarbetet är fullbordat till bron, om vilken tidpunkt torrlägningsföretagets styrelse skall skriftligen underätta vägstyrelsen minst 14 dagar förut. Vägstyrelsens arbete skall vara fullbordat 3 veckor efter sedan det påbörjats.

Det arbete som erfordras för vägarnas iordningställande efter det avlopp vunnits, skall verkställas och bekostas efter samma grunder, som gälla för avloppens upptagande.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter i form av kors inhuggna i jordfasta stenar. Deras lägen i plan samt deras höjder över antaget horisontalplan äro & såväl plan som profilritningen

angivna. De skola noga bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Borttages eller fördärvas dessa uppsättligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i vattenlagen 13 kap. 14 §.

Avsyning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfordras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekteras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingenjör eller annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna diket skall första gången under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras rensas från anhopade slam och växtbildningar och skall detta arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år, rensning sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter samma grund som här nedan angives för kostnadernas fördelning för avloppets första upptagande. Vid rensning skall iakttagas, att bottenlinjen erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar vatt-
nets fria lopp, må på inga villkor göras eller talas, och skall,
därest skada uppstår genom delägares påtagliga åtgörande av denne
omedelbart avhjälpas. Rättas ej sådant förhållande skyndsamt, se-
dan den försumlige verder därom anmodad, må den, som lider men av
försummelsen, jämlikt vattenlagen 13 kap. 16 § kalla två ojäviga
män att hålla besiktning och åger sedan bristen blivit av dem vits-
ordad, att på den försumliges bekostnad verkställa arbetet.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark
samt för utrönande av varje ågofigurs höjdläge över medelvatten-
ytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kart-
lagd och måttavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full
torrlägningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen
på längre avstånd från avloppet tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas
fördelning lämpligen kunnat träffas, har ågogradering varit nöd-

vändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom grävning har jordens värde med hänsyn till
dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning
av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje
ågofigur upptaxerats pr. hektar, och finnas dessa värden för
fullt torrlagda ågofigurer, införda i kolumn 13 av värderings-
längden. För ågofigurer, vilka lro belägna lägre än 1,2 meter
över en höjd belägen i jämnhöjd med blivande medelvattentytan,
vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av
ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark be-
lägen över eller i jämnhöjd med 1,2 meter över nysestämmda höjd
ansetts hava torrlägningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt
torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjd-
läge, ansatts hava torrlägningsgraden 0 d.v.s. deras blivande
värde efter företagets utförande är ur torrlägningsynpunkt
lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av yt-
terligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre
avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta företag för-
reslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. har.
verkställts.

För beräkning av nuvarande värdet har den regel följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick, värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Uppmätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjd till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjd till över sagda vattenyta. De härigenom erhållna värdena pro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan det blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängdens kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. har.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ågofigur med hänsyn till dess yttnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget, omfattar en areal av sammanlagt 42.43 har

Dess blivande värde utgör 27.245.- kronor

" nuvarande " " 13.626.40 "

Förbättringsvärde sålunda 13.618.60 kronor.

Vattendomstolsavgift.

Jämlikt 11 kap. 95 § vattenlagen skall till Konungens Befallningshavande erläggas en avgift av 1 krona för tusen av värdeökningen såsom bidrag till kostnaderna för vattendomstolarnas organisation och verksamhet. Då i föreliggande fall värdeökningen uppgår till 13.618.60 kronor skall till Konungens Befallningshavande erläggas ett belopp av 13.62 kronor och skall bestyckt avskrift av denna bestämmelse tillställas länsstyrelsen.

Bemärkningar.

Beträffande ersättning för mark, som åtgår för

avloppets utvidgning samt för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå för mark som tages i anspråk nedanför punkt 2+80.

Jord, som tages i anspråk för avloppets utvidgning ersättes efter ett grundpris av 800.- kr. pr. hektar. Krav på ersättning skall skriftligen göras till styrelsens ordförande innan arbetet påbörjas. Göres ej dylikt anspråk varder rätt till ersättning förutsatt.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för jordupplag föreskriva synemännen att sådan skall utgå och skall ersättning beräknas efter ett värde av 800.- kronor pr. hektar jord, som tages i anspråk. Krav på ersättning skall skriftligen göras hos styrelsens ordförande senast inom ett år efter sedan företaget blivit avsynat och godkänt samt innan vallarna bortförts i annat fall varder rätt till ersättning förutsatt. Av beloppet utbetalas hälften omedelbart och den andra hälften sedan vallarna bortförts, vilket dock skall vara verkställt inom 7 år efter sedan företaget blivit avsynat och godkänt, i annat fall varder rätt till denna ersättning förutsatt.

Ersättningar för skada m.m.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos stads- eller bygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller också sedermera i anledning av såkt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydelse, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handlingar. Företaget har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad på värdet av den bätnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring. Delägare som ej sökt företaget eller förenat sig med sökanden

om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet af den åtnad, hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlägga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförst har någon sådan fördelning ej heller verkställt.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökandena och skola för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla onahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovanstående tabell.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning skall göra detta vid Västabygdens vattendomstol, adr. Stockholm. För talans bevarande skall saksägare inom sextio dagar räknat från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sinatill vattendomstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa fullständigt upptagas klägandens alla påståenden samt skälen därtill.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i onlighet

med 10 kap. 76 § vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande den är stadgad för så vitt icke inom den i förestående moment stadgade tiden någon intressent inlämnat sina till vattendomstolen ställda besvär.

Broby den 24 maj 1927.

• Nils Risberg.

Statens Lantbruksingenjör.

W. Andersson.

J.V. Andersson.

Biträddande gode män.

*Beviljades i hänsyn
Nils Risberg*

318
28

Godkänd 13 januari 1929

922

DIARIE Nr

K. LANTBRUKSSTYRELSEN

9 JAN. 1929

B e v i s

över verkställd avsyning av torrlägningsföretag, enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen den 7 augusti 1928.

Företagets namn Söderby-Broby torrlägningsföretag i Norrsunda och Husby-Ärlinghundra socknar och Stockholms län.
Planen fastställd den 24 november 1928.

Statsbidrag från statens avdikningsanslag	4.110.- kronor
Lån från statens avdikningslånefond	8.240.- "

Styrelsens ordförande Inspektor N. Åkerlind, Broby gård, Märsta

Avsyningen verkställdes av undertecknad den 30 augusti 1928.
Företaget befanns därvid vara i sin helhet utfört i överensstämmelse med den fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 7 januari 1929.

Leif Nilsson
Statens Lantbruksingenjör.

